

Силабус курсу

Фінансове забезпечення соціальних гарантій

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення

Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: IV, Семестр: 7

Кількість кредитів: 6 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д.е.н., професор Спасів Наталія Ярославівна

Контактна інформація

vladnat@gmail.com, +30674831997

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінансове забезпечення соціальних гарантій» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо здійснення процесу фінансового забезпечення системи соціальних гарантій; ефективного застосування базових концепцій, що пояснюють механізми фінансування соціальних гарантій споживання суспільних послуг і фінансування соціальних гарантій матеріального добробуту.

Головним завданням курсу є формування системи базових знань з теорії фінансового забезпечення соціальних гарантій для опанування механізму його організації та забезпечення за рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів, набуття навиків щодо виявлення взаємозв'язків та взаємозалежностей між макроекономічними показниками, державними соціальними стандартами і гарантіями та рівнем соціальної безпеки в умовах глобальних трансформацій, підвищення рівня фінансового забезпечення соціальних гарантій за рахунок оптимізації його джерел.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
6 / 4	1. Теоретичні та організаційно-правові засади фінансового забезпечення соціальних гарантій	Знати економічну термінологію, вміти пояснювати базові концепції фінансового забезпечення соціальних гарантій, знати нормативно-правову базу, що регламентує його реалізацію в Україні	Тести, питання

6 / 4	2. Соціальні гарантії в системі соціальної безпеки держави	Проводити оцінку соціальної безпеки держави за допомогою системи індикаторів, здійснювати аналіз факторів впливу на соціальну безпеку, обґрунтовувати значення соціальної безпеки у складі економічної безпеки держави. Розуміти місце соціальних гарантій у системі соціальної безпеки, виявляти основні загрози соціальної безпеки держави, спричинені недоліками політики у сфері соціальних гарантій	Тести, питання, задачі
8 / 4	3. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії	Знати мету та принципи встановлення державних соціальних стандартів, виявляти зв'язки між макроекономічними показниками та державними соціальними стандартами і гарантіями. Здійснювати аналіз обґрунтованості державних соціальних стандартів та державних соціальних гарантій	Тести, питання, задачі
8 / 6	4. Механізм формування фінансових ресурсів на забезпечення соціальних гарантій	Розуміти й здійснювати аналіз механізму формування фінансових ресурсів на забезпечення соціальних гарантій, його інструментів, принципів та методологічного інструментарію	Тести, питання
6 / 4	5. Оцінка динаміки державного фінансування соціальних гарантій в Україні	Здійснювати оцінку ефективності державного фінансування соціальних гарантій в Україні за рахунок бюджетних коштів та ресурсів державних цільових фондів	Тести, питання
6 / 4	6. Проблеми фінансування соціальних гарантій в Україні	Розуміти і виявляти проблематику фінансування соціальних гарантій в Україні, визначати напрямки їх вирішення у сучасних соціально-економічних умовах	Тести, питання
6 / 4	7. Зарубіжний досвід державного фінансового забезпечення соціальних гарантій	Знати особливості державного фінансового забезпечення соціальних гарантій у окремих зарубіжних країнах, аналізувати напрямки трансформації системи фінансового забезпечення соціальних гарантій в Україні із врахуванням провідного світового досвіду	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Андріяш В. Соціальна відповідальність держави в сфері забезпечення соціального захисту населення в умовах війни в Україні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 2. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/308/275>

2. Богдан Т. Війна і державні фінанси: скільки потрібно грошей на відновлення і де їх брати. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/3/693382/>
3. Бюджетна декларація на 2022–2024 роки. URL: <https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%202022-2024%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8.pdf>
4. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf
5. Державні соціальні стандарти та гарантії / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html?PrintVersion>
6. Длугопольський О., Козар А. Аналіз бюджетних витрат на соціальний захист населення: виклики пандемії Covid-19. *Вісник економіки*. 2022. № 3. С. 38-64.
7. Заболотна Н. Я. Європейські міжнародні стандарти у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення як орієнтир для розбудови української соціальної системи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 252-255.
8. Ієрусалимов В., Марчак Д. Аналіз ефективності законодавчого регулювання надання соціальної допомоги в Україні для основних цільових груп. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi_doslidzhennya-1.pdf
9. Кнейслер О., Спасів Н., Кізима Т. Фінанси об'єднаних територіальних громад у фінансовій системі України. *Світ фінансів*. 2020. № 1. С. 8-19. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1292>
10. Кнейслер О. В., Надал С. В., Спасів Н. Я. Оптимізація структури доходів бюджетів територіальних громад через призму мінімізації бюджетних ризиків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20(48). С. 118–124. URL: [https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_20\(48\).pdf](https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_20(48).pdf)
11. Кнейслер О. В., Спасів Н. Я., Сорока М. С., Дідик В. А. Пенсійне забезпечення в Україні: виклики та загрози в умовах війни. *Облік і фінанси*. 2024. № 4(106). С. 125-139. URL: <https://afj.org.ua/pdf/1113-pensiynne-zabezpechennya-v-ukraini-vikliki-ta-zagrozi-v-umovah-viyni.pdf>
12. Козарезенко Л. Фінансова складова соціального захисту населення України в умовах воєнного стану. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3058/3094>
13. Лежнёва Т. М. Щодо встановлення спеціальних розмірів прожиткового мінімуму для визначення посадових окладів окремих категорій працівників. *Право і суспільство*. 2021. № 3. С. 68-73.
14. Маковський Д. В. До питання соціальних гарантій особового складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 5 (40). С. 66-69. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/933/1296>
15. Наконечна Ю. Л., Рибалка А. М. Фінансове забезпечення державних соціальних гарантій. *Економічний вісник університету. Серія: Фінанси, грошовий обіг, кредит*. 2020. Вип. 45. URL: <https://economic-bulletin.com/index.php/journal/article/view/675/689>
16. Наливайко І. Роль держави у забезпеченні соціальних стандартів та гарантій: теоретико-правові аспекти та світовий досвід. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 151-155.

17. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту: монографія / Е. Лібанова, О. Осауленко, Л. Черенко. Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2020. 361 с.
18. Про Державний бюджет України на 2025 рік : Закон України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>
19. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
20. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>
21. Про деякі заходи із забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів війни : Указ Президента України 13 жовтня 2021 року № 532/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532/2021#Text>
22. Смирнова І. І., Сімакова О. К., Карлаш Ю. Д. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/977/935/>
23. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18.
24. Спасів Н. Я., Ніпіаліді О. Ю., Квасовський О. Р., Романюк Я. І. Соціально-економічні наслідки повномасштабної війни в Україні: від національних проблем до глобальних викликів. *Ефективна економіка*. 2025. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6215>
25. Спасів Н. Я., Кулина Г. М., Лубкей Н. П. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1263>
26. Спасів Н., Кнейслер О. Стратегічні орієнтири розвитку фінансів ОТГ: імплементація світового досвіду. *Вісник THEU*. 2020. № 3. С. 102-122. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1156>
27. Чугунов І., Макогон В., Титарчук М., Савченко Н., Гусаревич Н., Адаменко І. Фінансово-бюджетне забезпечення соціального захисту населення України в умовах воєнного стану. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. № 4 (57). С. 446–456. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.57.2024.4432>
28. Goote A. (2022). The case for a Social Guarantee: Universal access to life's essentials. URL: <https://eu.boell.org/en/case-social-guarantee>
29. IMF/World Bank: Targeted Safety Net Programs Fall Short on Rights Protection. URL: <https://www.hrw.org/news/2022/04/14/imf/world-bank-targeted-safety-net-programs-fall-short-rights-protection>
30. Kneysler, O., Spasiv, N., Marynychak, L. Modern tools for forming the optimal structure of revenues of territorial communities' budgets. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 3 (44). P. 110–121. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/3789/3580>
31. Okhrimenko O., Nahornyi V., Salun M., Spasiv N., & Ovcharenko T. The impact of investment in corporate social responsibility on the companies' financial performance. *Revista Gestão & Tecnologia*. 2025. Vol. 25 (1). P. 186–206. URL: <https://revistagt.fpl.emnuvens.com.br/get/article/view/3115/1748>
32. Statistical Communiqué of the People's Republic of China on the 2021 National Economic and Social Development. URL: http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/202202/t20220227_1827963.html

33. Zhuravel V., Epel O., Yehorova-Lutsenko T., Didychenko M., Dyachenko O. (2022). Social security and protection in the context of European integration in Ukraine. URL: <https://revistascientificas.cuc.edu.co/juridicascuc/article/view/4083/4192>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни “Фінансове забезпечення соціальних гарантій” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульного контролю; оцінювання результатів самостійної роботи та тренінгу; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Фінансове забезпечення соціальних гарантій” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за темами 1-3 на практичних заняттях 1-6	Модульна робота, яка включає теми 1-3. Теоретичні питання (2 питання по 30 балів за кожне) – макс. 60 балів. Тести (10 тестів по 4 балів за тест) – макс. 40 балів.	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за темами 4-7 на практичних заняттях 7-15	Модульна робота, яка включає теми 4-7. Теоретичні питання (2 питання по 30 балів за кожне) – макс. 60 балів. Тести (5 тестів по 4 бали за тест) – макс. 20 балів. Задача – макс. 20 балів.	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання чотирьох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) 2 теоретичні питання по 30 балів – макс. 60 балів; 2) задача – макс. 20 балів; 3) 5 тестів по 4 бали за тест – макс. 20 балів

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульний контроль, екзамен:

– теоретичні питання: два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 30 балів, що в підсумку максимально дає 60 балів:

21-30 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

11-20 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-10 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 4 бали відповідно, що в підсумку взаємозалежності від кількості тестів дає максимально 20 (40) балів;

– задача, за розв'язання якої здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно і правильно розв'язує задачу й інтерпретує отримані результати;

6-14 балів – здобувач вищої освіти у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання завдання;

1-5 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує ситуативне завдання, допускає суттєві неточності, недостатньо розкриває зміст завдання, що свідчить про низький рівень опанування навчального матеріалу.

Підсумкова оцінка за модульний контроль та екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опрацювання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом і творчий підхід до виконання завдань самостійної роботи;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, свідчить про належний рівень володіння навчальним матеріалом і опрацювання літературних джерел;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, представлені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень використання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом, мають місце значні помилки у виконанні окремих завдань та не дотримання встановлених вимог до оформлення результатів;

1-59 балів – завдання практично не виконані, зміст завдань не розкритий, мають місце суттєві неточності та грубі помилки при виконанні окремих завдань й оформленні результатів самостійної роботи.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)